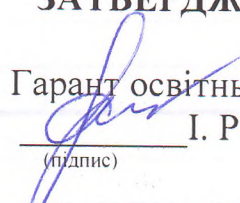

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права № 702

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

_____ І. Р. Шинкаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)

«26» серпня 2022 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 08 Право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 081 Право
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Право
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: *другий (магістерський) заочна*

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник:

доцент закладу вищої освіти кафедри права,
кандидат юридичних наук, доцент

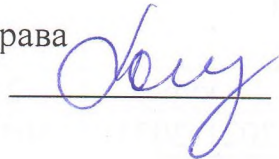
Н.А. Федосенко

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри права
гуманітарно-правового факультету

Протокол № 1 від 26.08. 2022 р.

Завідувачка кафедри:

професор закладу вищої освіти кафедри права
доктор юридичних наук, професор

Г.О. Спіцина

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Федосенко Наталія Анатоліївна доцент закладу вищої освіти кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент. Викладає наступні дисципліни: «Цивільне право (особлива частина)», «Цивільний процес», «Відшкодування шкоди на авіаційному транспорті», «Повітряне право», «Актуальні питання міжнародного повітряного права».

Напрямок наукових досліджень становлять: проблеми правового регулювання у сфері цивільних відносин, зокрема зобов'язального права, правова регламентація договірних конструкції в авіаційній галузі та відшкодування шкоди на авіаційному транспорті та актуальні питання міжнародного повітряного права.

Контактна інформація:

Ел. пошта: n.fedosenko@khai.edu

Тел.: +38(063) 242-33-38

<https://khai.edu/ua/education/spivrobitniki/fedosenko-nataliya-anatoliivna/>

<https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-6615-3937>

Сторінка дисципліни в системі Mentor:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=6006>

Робоче місце : корпус К-2, ауд. 205

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1

Обсяг дисципліни: 4 кредитів ЄКТС, 120 годин, у тому числі аудиторних – 48 год. (денна), 14 (заочна) самостійної роботи здобувачів – 72 год. (денна), 106 год. (заочна).

Форма здобуття освіти – денна / заочна

Дисципліна – обов'язкова

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття

Види контролю – поточний контроль, модульний контроль, диференційований залік

Мова викладання – українська

Пререквізити – «Транспортне право», «Повітряне право», «Міжнародне право», «Основи права Європейського Союзу», «Практика Європейського Суду з прав людини».

Кореквізити – «Актуальні питання правового регулювання в аерокосмічній галузі», «Міжнародні стандарти авіаційної та космічної діяльності в правовій системі України».

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: забезпечити поглиблене вивчення основних проблем правового регулювання міжнародного повітряного права; надання отриманим у результаті навчання знанням системності, методологічної єдності визначити основні теоретичні підходи щодо розв'язання існуючих актуальних питань міжнародного повітряного права у сучасній правовій науці.

Завдання:

- всебічне сприяння розвитку у студентів самостійного юридичного мислення;
- оволодіння базовими теоретичними знаннями та навичками у сфері міжнародного повітряного права;
- формування і розвиток нового ціннісного світогляду, орієнтованого на українську дійсність, моральність і переконаність, засновану на загальнолюдських цінностях, високому рівні правової і політичної свідомості;
- розширення знань у сфері категоріального апарату юридичної науки міжнародного повітряного права, закономірностей функціонування державно-правових явищ;
- вивчення особливостей сучасних концепцій удосконалення правового регулювання міжнародного повітряного права.

Компетентності, які набуваються:

Загальні компетенції (ЗК):

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

- ЗК1. до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6. генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8. спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК9. працювати в міжнародному контексті.
- ЗК10. розробляти проекти та керувати ними.

Спеціальні компетенції (СК):

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

- СК1. застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності під час юридичного супроводження діяльності убезпечення суб'єктів підприємництва, об'єктів авіаційно інфраструктури та повітряного транспорту.
- СК2. Аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію щодо системного вирішення проблем забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту тощо.

СК9. Застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності під час забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо..

СК10. Ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК13. Доносити до фахівців і нефаківців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на і суспільні відносини у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

СК15. Самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Очікувані результати навчання:

<i>Соціально-гуманітарна ерудованість</i>
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, авіаційної діяльності тощо.
ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
ПРН 5. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
<i>Комунікація</i>
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
<i>Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій</i>
ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг у сфері убезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури, повітряного транспорту, авіаційної діяльності тощо.
<i>Праворозуміння</i>
ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
ПРН 11. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
<i>Правозастосування</i>
ПРН 12. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.
ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на суспільні відносини у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, авіаційної діяльності тощо.
ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності щодо забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

ТЕМА 1. ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ДОКТРИНИ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Стисла анотація до теми: Передумови розвитку міжнародно-повітряного права. Теорії виникнення суверенітету держав над повітряним простором. Розвиток доктрини міжнародного повітряного права в незалежній Україні

ТЕМА 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПІВ ТА ДЖЕРЕЛ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Стисла анотація до теми: Поняття міжнародного повітряного права. Система джерел міжнародного повітряного права. Система та значення принципів міжнародного повітряного права. Їх доктринальне значення у розвитку міжнародного повітряного права.

ТЕМА 3. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Стисла анотація до теми: обґрунтування окремих зобов'язань держав у сфері міжнародного повітряного права та їх значимості для подальшого розвитку держави. Дослідження специфіки як самої природи окремих зобов'язань у сфері міжнародного повітряного права, та їх виконання, а також вплив їх реалізації на подальший розвиток як самої галузі, та і держави взагалі.

ТЕМА 4. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ПРИРОДИ ТА ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ. КОНЦЕПЦІЯ «ВІДКРИТОГО НЕБА»

Стисла анотація до теми: дослідження актуальних питань юридичної природи повітряного простору, правового режиму повітряного простору, дослідження концепції «відкритого неба», його впливу на розвиток повітряного права держав, дослідження положень Чиказької конвенції 1944 р щодо повітряного простору.

ТЕМА 5. ДОКТРИНАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ДО ЦИВІЛЬНИХ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН У ПОЛЬОТІ: СУЧАСНЕ МІЖНАРОДНО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ

Стисла анотація до теми: тема присвячена дослідженню сучасного міжнародно-правового регулювання та практики правомірності застосування зброї до цивільних повітряних суден в польоті. Розгляд та аналіз різних доктринальних позицій щодо профільної проблематики.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

МОДУЛЬ 2

ТЕМА 6. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОВІТРЯНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Стисла анотація до теми: Тема лекції присвячена аналізу окремих положень чинного законодавства України та низки міжнародних конвенцій, що регулюють міжнародні авіаційні перевезення. Розглянемо положення про порядок укладення та зміст договору міжнародного авіаційного перевезення, документи, що є підтвердженням факту укладення такого договору. Розглядаються основні права пасажирів та їх правове закріплення та аналіз угоди з ЄС про спільний авіаційний простір в контексті повітряних перевезень.

ТЕМА 7. ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АВІАПЕРЕВІЗНИКА: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТИ

Стисла анотація до теми: розглядається поняття авіаційної події та аналізуються правові наслідки неналежного виконання умов договору повітряного перевезення через призму національного та міжнародного повітряного права. Аналізуються питання щодо комплексного застосування норм Варшавської конвенції 1929 року та норм Монреальської Конвенції 1999 року під час розгляду спорів між пасажиром та авіаперевізником за договором повітряного перевезення при здійсненні авіаперевізником міжнародних та внутрішніх рейсів.

ТЕМА 8. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ПАСАЖИРІВ

Стисла анотація до теми: тема присвячена дослідженню проблеми регулювання міжнародних авіаційних перевезень пасажирів та шляхам удосконалення законодавства, вивченню та дослідженню нормативно-правового регулювання міжнародних авіаційних перевезень пасажирів, зокрема щодо забезпечення безпеки використання повітряних суден, виявленню специфіку та особливості правового регулювання відносин щодо здійснення міжнародних перевезень на рівні існуючих недоліків правової системи та обґрунтовано необхідність вдосконалення національного законодавства.

ТЕМА 9.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО РЕЖИМУ ПОЛЬОТІВ НАД ВІДКРИТИМ МОРЕМ, МЕЖДУНАРОДНИМИ ПРОТОКАМИ ТА АРХІПЕЛАЖНИМИ ВОДАМИ

Стисла анотація до теми: тема присвячена дослідженню концептуальним питанням режиму польотів над відкритим морем, міжнародними потоками, архіпелажними водами, їх визначення, правова регламентація та особливості польотів та доктринальне закріплення.

ТЕМА 10. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Стисла анотація до теми: Лекція присвячена дослідженню значення, діяльності та ролі міжнародних організацій у цивільній авіації, розглядається

характеристика найвідоміших організацій та проведений порівняльний аналіз між ними.

ТЕМА 11. ВЧЕННЯ ПРО МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ КІБЕРБЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Стисла анотація до теми: аналіз сутності і зміст стандартів і рекомендованої практики ІКАО щодо забезпечення кібербезпеки цивільної авіації, діяльність міжнародних організацій щодо забезпечення стандартів кібербезпеки цивільної авіації, дослідження доктринальних положень кібербезпеки цивільної авіації.

ТЕМА 12. СПОРИ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ

Стисла анотація до теми: питання юрисдикції у сфері міжнародних авіаційних транспортних відносин, еволюційне становлення концепції відповідальності перевізника за порушення договору міжнародного авіап перевезення, судова практика, актуальні питання судової практики.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді диференційованого заліку

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачені.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекційних, семінарських (практичних) занять, самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні, навчальні посібники), підручниками, електронним ресурсом.

7. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння

знань, умінь і навичок здобувачем з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань здобувачів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної здобувачем навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль (диференційований залік) – виставляється як сума балів за результатами поточного контролю та контрольної роботи, виконаної за поставленим викладачем завданням.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	1	8	8
Семінарські заняття	5	8	20
Модульний контроль	0...20	1	22
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	1	8	8
Семінарські заняття	5	8	20
Модульний контроль	0...22	1	22
Усього за семестр			0...100

Під час складання семестрового диференційного заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Несистематичне відвідування занять Відсутність на заняттях без поважних причин. Не достатньо висока активність здобувача під час аудиторних занять. Засвоєння окремих положень змістового модулю. Неповні відповіді, допущення помилок, не здатність грамотна аналізувати актуальні питання, за темами змістовних модулів. Не достатнє знання категорій дисципліни, що вивчається. Певні складності при застосуванні нормативних актів. Невпевнені навички публічного представлення матеріалу. Здобувачем показано у результаті мінімум знань та умінь.

Добре (75-89). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Достатньо висока активність здобувача під час аудиторних занять, наявність конспекту лекцій з навчальної дисципліни. Засвоєння основних положень тем змістових модулів, допущення незначних помилок при розкритті питань. Засвоєння основного категорійного апарату з дисципліни, що вивчається та здатність коректно оперувати цими категоріями. Здатність публічно представити матеріал та робити аналітичні висновки з актуальних питань за темами, що вивчаються. Здобувачем показано достатній рівень знань та умінь.

Відмінно (90-100). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Висока активність роботи під час аудиторних занять (лекційних, семінарських), наявність якісного, повного конспекту лекцій. Засвоєння всього матеріалу тем змістового модулю. Повні та обґрунтовані на семінарі. Знання категорій з дисципліни, що вивчається та здатність вільно та коректно оперувати ними. Уміння опрацьовувати та застосовувати нормативні акти. Вміння мислити узагальнено, проводити наукові дослідження, здатність публічно представляти матеріал. Здобувач показав високий рівень знань та вмінь.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та семінарських (практичних) занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни

здобувачі мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Навчально-методичний забезпечення дисципліни (НМКД);
3. Матеріали для самостійної роботи студентів;
4. Інтернет-сторінки міжнародних та регіональних органів.

11. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (із змін і доповн.).
2. Конвенція про відкрите море 1958 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_180
3. Конвенція ООН з морського права 1982 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_057
4. Конвенція про міжнародну повітряну авіацію 1944: Міжнародний документ від 7 грудня 1944. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#Text
5. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень. КАО; Конвенція, Міжнародний документ від 28.05.1999. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_594#Text

6. [Регламент Європейського Парламенту і Ради \(ЄС\) № 437/2003 від 27 лютого 2003 року про статистичну звітність щодо перевезення пасажирів, вантажів і пошти повітряним.](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-03#Text) Міжнародний документ, Структура від 27.02.2003 № 437/2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-03#Text
7. Регламент (ЄС) №261/2004 Європейського Парламенту та Ради від 11 лютого 2004 року, що встановлює загальні правила компенсації та допомоги пасажирів у випадках відмови в посадці та скасування або тривалої затримки рейсів, а також скасовує Регламент (ЄС) №295/91. URL: <https://regulation.gov.ua/documents/id121035>
8. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-V. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.
9. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994. № 232/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 51. Ст. 446 (із змін. і доповн.)
10. Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 16.10.2020 р. № 1965-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 16. Ст. 199 (із змін. і доповн.).
11. Про затвердження положення про Державну авіаційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 р. № 520. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/520-2014-n#Text>.
12. Деякі питання Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 р. № 594. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/594-2021-n#Text>
13. Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки авіації в Україні : Указ Президента України від 15.01.1998 р. № 17/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/17/98#Text/>
14. Про заходи щодо впорядкування діяльності з міжнародних повітряних перевезень товарів військового призначення та подвійного використання: Указ Президента України від 25.12.2003 р. № 1488/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1488/2003#Text>.
15. Положення про Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними судами: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 р. № 417. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-2020-n#Text>
16. Про затвердження інструкції з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України: Наказ міністерства транспорту від 17.06.2020 р. № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0960-20#Text>.
17. Конвенція про міжнародно цивільну авіацію від 7 грудня 1944 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1995_038
18. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатівський М. М. Міжнародне публічне право : підручник. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 444 с.
19. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
20. Корнєєв Ю. В. Транспортне право України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літ-ри, 2020. 168 с.
21. Заїка Ю. О. Транспортне право України. К. : КНЕ, 2014. 184 с.
22. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатівський М. М. Міжнародне публічне право: підручник/ під. Ред. В. В. Мицика. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.
23. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.

Допоміжна

24. Шапенко Л.О. Імплементация норм международного воздушного права в законодательство Украины / Л.О. Шапенко, В.И. Васильківський // Аеро-2013. Повітряне і космічне право: Всеукр. конф. молодих учених і студентів, 22 листопада 2013 р.: тези доп. – К.: Комп'ютерпрес, 2013. – С. 23-25.

25. Жукова Л.М. Вплив імплементації європейських норм на економічний розвиток держави / Л.М.Жукова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2016. – No 2(6). – С. 22-27.
26. Гавердовський А. С. Імплементація норм міжнародного права / А. С. Гавердовський. – К.: Вища школа, 1980. – 318 с.
27. Терлецький Д.С. Трансформація, інкорпорація та імплементація норм міжнародного права: теоретичний аналіз / Д. С. Терлецький // Молодий вчений. – 2017. – No 7 (47). – С. 395-400.

12. Інформаційні ресурси

- 1.Офіційний Організації Об'єднаних Націй – <http://www.un.org/>
2. Офіційний сайт Європейського Союзу – <http://europa.ua/>
- 3.Міжнародний інститут космічного права – <https://iislweb.org/>
4. <http://rada.gov.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
5. <http://www.kmu.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
6. <http://www.nau.kiev.ua>. – веб-сторінка нормативні акти України.
7. <http://www.liga.net>. – веб-сторінка пошуковий сервер українського законодавства
8. <http://www.avtoreferat.ukrlib.org>. – веб-сторінка каталог авторефератів дисертацій
9. Міжнародна організація цивільної авіації. – <https://www.icao.int>
10. Міжнародна астронавтична федерація. – <https://www.iafastro.org/>
- 11.Міжнародна академія астронавтики. – <https://iaaweb.org/>
- 12.Комітет з дослідження космічного простору. – <https://cosparhg.cnes.fr/>.